

MĚSTA BUDOUČNOSTI

Státy Perského zálivu si mnoho lidí spojuje s luxusními mrakodrapy, obrovskými nákupními centry a futuristickými stavebními projekty. Za touto moderností se však skrývají závažné environmentální výzvy. Extrémní teploty, minimální množství srážek, absence řek i rychlý růst počtu obyvatel způsobují, že tradiční způsoby fungování měst zde nejsou možné. Právě proto se tento region stal jedním z nejvýznamnějších míst na světě, kde vznikají udržitelná města, tedy moderní a inteligentní sídla navržená tak, aby spotřebovávala co nejméně energie a vody a zároveň co nejvíce omezovala svůj dopad na životní prostředí.

Udržitelné město je takové, které zohledňuje potřeby obyvatel, hospodářství i životního prostředí. Ve státech Perského zálivu to znamená především využívání technologií, které pomáhají řešit nedostatek vody, vysokou spotřebu energie a extrémní teploty. Rozvoj měst je zároveň odpovědí na Cíle udržitelného rozvoje Organizace spojených národů (SDGs), zejména na cíl SDG 11: *Udržitelná města a obce*, jehož cílem je vytvářet prostředí, ve kterém je život pohodlný a bezpečný, aniž by docházelo k dalšímu zatěžování planety.

Jedním z nejznámějších příkladů udržitelného města v regionu je Masdar City, které vzniká nedaleko Abú Zabí ve Spojených arabských emirátech. Tento projekt byl od samého počátku koncipován jako město budoucnosti s nízkoemisními budovami, obnovitelnými zdroji energie a technologiemi snižujícími spotřebu vody. Střechy mnoha budov v Masdar City pokrývají solární panely a stín vytvářený zastřešením a větrnými věžemi pomáhá ochlazovat ulice, čímž se snižuje potřeba klimatizace. Město má také omezovat automobilovou dopravu a podporovat veřejnou dopravu i autonomní elektrická vozidla. Přestože Masdar City nebylo realizováno zcela podle původních plánů, zůstává jednou z nejvýznamnějších světových laboratoří ekologických technologií.

Působivým příkladem udržitelného města je také saúdský projekt NEOM, který je dosud ve fázi plánování a jehož součástí je futuristické město The Line. Má jít o město dlouhé 170 kilometrů, bez automobilů a silnic, napájené výhradně z obnovitelných zdrojů energie. Podle plánů mají být všechny základní služby pro obyvatele, například obchody, školy nebo veřejná doprava, dostupné do pěti minut.

Udržitelný rozvoj měst v oblasti Perského zálivu však nezahrnuje pouze velkolepé projekty, ale také každodenní řešení, která zlepšují kvalitu života obyvatel a snižují spotřebu přírodních zdrojů. Mnoho nových mrakodrapů je vybaveno automatickými systémy regulujícími spotřebu energie na klimatizaci a inteligentními systémy osvětlení. Stále více budov je navrhováno podle ekologických standardů, například systému LEED, který hodnotí mimo jiné spotřebu vody, energetickou náročnost, použité materiály, kvalitu vnitřního prostředí, umístění budovy i míru inovativnosti projektu.

V regionu, kde je voda strategickou surovinou, mají zásadní význam systémy omezující její spotřebu. Města v oblasti Perského zálivu zavádějí technologie šetřící vodu v budovách a zároveň rozšiřují zařízení pro její recyklaci. Stále větší část použité vody je odváděna do čistíren, kde je upravována pro opětovné využití, například k zavlažování městské zeleně, v průmyslu nebo k chlazení. Tím se snižuje potřeba odsolování mořské vody, což omezuje jak ekonomické náklady, tak emise CO₂.

Součástí udržitelného města jsou také vhodné strategie územního plánování. Ve státech Perského zálivu se usiluje o vytváření zelených ploch, které snižují teplotu, zlepšují kvalitu ovzduší a zvyšují kvalitu života obyvatel. Vegetace je vysazována promyšleně, s využitím druhů odolných

vůči suchu, které vyžadují jen minimální zavlažování. Zavádějí se také systémy zastínění ulic, které omezují přehřívání měst a zmírňují efekt městského tepelného ostrova.

Skutečnost měst Perského zálivu je však složitější než futuristické představy o udržitelném rozvoji. Každodenní fungování regionu je stále založeno na řešeních, která představují značnou zátěž pro životní prostředí. Spotřeba energie zůstává velmi vysoká především kvůli nepřetržité potřebě intenzivní klimatizace a města jsou nadále silně závislá na automobilové dopravě, což je patrné zejména v Dubaji a Rijádu. Za působivými projekty, jako jsou Masdar City nebo NEOM, se skrývá mnohem méně okázalá realita běžného městského života, tedy velmi vysoká spotřeba vody na obyvatele a značné emise CO₂ spojené s odsolováním mořské vody. To vše ukazuje, že cesta ke skutečně udržitelným městům je v tomto regionu stále dlouhá a vyžaduje hluboké systémové změny. Tato transformace je však nezbytná, protože bez ní nebude region schopen čelit klimatickým, energetickým ani demografickým výzvám 21. století.

Otázky k diskusi

1. Mohou se města v Perském zálivu stát skutečně ekologickými, přestože spotřebovávají tolik energie a vody?
2. Mohou futuristické projekty, jako jsou Masdar City nebo NEOM, změnit způsob života obyvatel, nebo zůstanou pouze reprezentativními investicemi?
3. Proč je ve státech Perského zálivu tak obtížné omezit využívání automobilové dopravy?
4. Jaké každodenní chování obyvatel by mohlo nejvíce přispět k ochraně životního prostředí v tomto regionu?
5. Stačí vytváření zelených ploch a úspory vody k tomu, aby byla města udržitelnější?

